ASOCIAȚIA „CAROLA" EGYESÜLET Cluj-Napoca/Kolozsvár, Bd. 21 Dec. 1989 nr. 72, județul Cluj, RO, CIF 35118310, RO37018821

RAPORT DE ACTIVITATE 2018

EXPOZIȚIA ÎN AER LIBER „MEMORIA CELOR RĂMAȘI ÎN URMĂ"

Expoziția în aer liber „Memoria celor rămași în urmă" prezintă parcursul de viață al văduvelor martirilor de la Arad, ca un omagiu adus revoluției și războiului de independență din 1848–49. Expoziția itinerantă a fost prezentată în mai multe locații din Transilvania, la inițiativa Asociației Carola. Prima sa oprire a fost la Sfântu Gheorghe, în martie 2017, iar de atunci a putut fi vizionată de public în mai multe localități. Prin traducerea expoziției în limba română, aceasta a ajuns la un public țintă care anterior nu avea acces la informații istorice și estetice similare. În total, până în prezent, materialul a putut fi vizionat de 60.000 de vizitatori.

15.03.2018, București, Institutul Balassi Prin expoziția intitulată „Memoria celor rămași în urmă", aducem un omagiu celor dragi ai martirilor de la Arad din 1849, cu ocazia zilei noastre naționale. Femei și copii care au purtat de-a lungul întregii vieți povara psihică și fizică a tragediei soților, logodnicilor sau taților lor, adesea în cele mai dificile circumstanțe. Realizarea acestei expoziții se datorează Asociației Carola și sprijinului financiar acordat de Szerencsejáték Zrt.

03.10.2018, Miercurea Ciuc, Piața Libertății În memoria martirilor de la Arad care și-au jertfit viața pentru patria lor, precum și a membrilor familiilor acestora, în perioada 3-8 octombrie a fost deschisă expoziția în aer liber „Memoria celor rămași în urmă" în Piața Libertății din Miercurea Ciuc. Expoziția a fost vernisată pe 3 octombrie de către Réka Brendus, șef de departament în cadrul Secretariatului de Stat pentru Politici Naționale al Cancelariei Prim-ministrului Ungariei, Zsuzsa Szebeni, directoarea Institutului Balassi - Sfântu Gheorghe, Krisztina Sándor, președinte executiv al Consiliului Național Maghiar din Transilvania (CNMT) și László Tóth, consul general (Consulatul General al Ungariei la Miercurea Ciuc). Expoziția de la Miercurea Ciuc a fost organizată de Asociația Carola, Institutul Balassi – Centrul Cultural al Ungariei și Consiliul Național Maghiar din Transilvania, iar Consulatul General al Ungariei la Miercurea Ciuc a fost prezent în calitate de partener. *(Vernisaj / de la stânga la dreapta: Zsuzsa Szebeni - directoare de institut, László Tóth - consul general, Krisztina Sándor - președinte executiv CNMT, Réka Brendus - șef de departament în cadrul Secretariatului de Stat pentru Politici Naționale al Cancelariei Prim-ministrului)*

05.10.2018, Makó, Muzeul „József Attila" În paralel cu evenimentul de la Miercurea Ciuc, o a doua copie a expoziției a fost amplasată la Makó.

24.10.2018, Baraolt, Muzeul Depresiunii Baraolt În memoria martirilor de la Arad care și-au jertfit viața pentru patria lor, precum și a membrilor familiilor acestora, miercuri, 24 octombrie, la ora 17:00, a fost deschisă expoziția în aer liber „Memoria celor rămași în urmă" la Muzeul Depresiunii Baraolt. Expoziția a fost vernisată de László Percze, consul (Consulatul General al Ungariei, Miercurea Ciuc), Zsuzsa Szebeni, directoare de institut (Institutul Balassi – Sfântu Gheorghe) și László Demeter, directorul muzeului. Organizatorii evenimentului au fost următoarele organizații: Asociația Carola, Institutul Balassi și Muzeul Depresiunii Baraolt. Consulatul General al Ungariei la Miercurea Ciuc a fost prezent în calitate de partener.

EXPEDIȚIA TRANS-AFRICANĂ KHUMBA

Scopul Expediției Trans-Africane Khumba a fost găsirea mormântului contelui Albert Wass, căzut în războiul anglo-boer (în anul 1902). Echipa denumită „Secuii la înălțime" a parcurs 16.037 de kilometri la volan în Africa, a traversat 10 țări și a ajuns la Cape Town, respectiv la Capul Bunei Speranțe, în a 44-

a zi a expediției. Membrii echipei au predat ambasadorului ungar din Pretoria documentele referitoare la cercetările privind mormântul contelui Albert Wass. Acest eveniment reprezintă începutul unui proiect transcontinental, o misiune diplomatică comună și complexă.

Echipele asociate în cadrul expediției au traversat Africa de la nord la sud cu vehicule de teren special echipate, de la Port Said până la Cape Town (pe ruta Egipt, Sudan, Etiopia, Kenya, Zambia, Tanzania, Botswana, Republica Africa de Sud), un traseu de 16 mii de kilometri – majoritatea pe teren dificil – parcurs în 45 de zile. Zsombor Tulit și László Szarukán (mandatați de Asociația Carola și cu sprijinul Institutului Balassi) au efectuat cercetări în perioada 9-12 aprilie la granița estică a Republicii Africa de Sud pentru localizarea mormântului contelui Albert Wass, iar după primele rezultate au extins căutările și în Swaziland (Eswatini) și Mozambic. Rezultatele cercetărilor efectuate la fața locului, documentate prin fotografii și înregistrări audio, sugerează că mormântul contelui Albert Wass a fost găsit, cu mare probabilitate, în Swaziland.

În orașul Utrecht, în curtea muzeului, alături de steagul secuiesc arborat pe catarg, aceștia și-au exprimat omagiul la placa comemorativă ce păstrează numele eroului căzut Albert Wass. La Cape Town au predat ambasadorului ungar din Pretoria documentele cercetării, după care au îmbarcat vehiculele de teren (inclusiv mașina echipei deja returnate Sepsi Sic Outland Expedition) și au zburat spre București cu o escală la Doha.

EXPOZIȚIA „Imaginile scriitoarei RÓZSA IGNÁCZ”

23.01.2018, Muzeul Depresiunii Baraolt, Baraolt Pretextul evenimentului a fost Ziua Culturii Maghiare. Cu această ocazie, la Muzeul Depresiunii Baraolt s-a deschis expoziția cu titlul „Chipurile lui Rózsa Ignácz”. Pe panourile amplasate pe pereții Sălii „Kászoni Gáspár”, cei interesați au putut descoperi etapele vastei activități artistice a lui Rózsa Ignácz.

„Expoziția care prezintă viața și opera creatoarei pornite de pe meleagurile noastre este destul de detaliată și bine documentată. Acest lucru nu ar trebui să fie surprinzător, dar totuși este într-o anumită măsură”, a declarat la vernisaj istoricul de teatru Zsuzsa Szebeni. „În cercurile profesionale s-a crezut mult timp că în perioadele nefaste s-au pierdut atât de multe valori încât chipurile lui Rózsa Ignácz ar putea fi conturate doar lacunar.” Specialistul a lăudat limbajul ales folosit de Rózsa Ignácz și atașamentul acesteia față de maghiarii din diasporă, lucru vizibil nu doar în romanele sale (*Limba ei maternă e maghiara*, *Născută în Moldova*), ci și în viața și angajamentele sale. Ea s-a întors din Franța tocmai pentru că pe coperta unei publicații color a descoperit imaginea unei fetițe ceangăi care avea trăsături familiare pentru ea, deși textul explicativ o descria ca fiind o fată românca.

Zsuzsa Szebeni a subliniat cât de curajoasă, umană și devotată dreptății a fost Rózsa Ignácz. Atunci când alții se ascundeau de frica amenințărilor, ea, fiică de preot reformat, și-a pus o stea galbenă pe haină și a umblat astfel pe străzile Budapestei – această stea există și astăzi, fiind păstrată de fiul ei, Ádám Makkai. La doar un deceniu după cel de-al Doilea Război Mondial, s-a opus puterii de stat, acceptând să fie marginalizată, dar refuzând cu strictețe să numească evenimentele din 1956 o „contrarevoluție” când a vorbit despre acele douăsprezece zile glorioase din octombrie-noiembrie. Expoziția a putut fi vizitată până la sfârșitul lunii februarie 2018.

UN spirit liber...

Expoziție dedicată Szilvássy Carola de Ziua Femeii, la Casa de Cultură din Odorheiu Secuiesc
07.03.2018, Odorheiu Secuiesc

Expoziția dedicată baronesei Szilvássy Carola, „Femeia fără de care nici iarba nu creștea”, a fost deschisă publicului până la sfârșitul lunii aprilie, prezentând cariera și importanța baronesei. Expoziția a fost în

același timp și un eveniment gastronomic, bazat pe rețetele scrise de Szilvássy Carola. Discursurile de deschidere au fost susținute de Gyula Elekes, directorul Casei de Cultură, și de Zsuzsa Szebeni, directoare de institut.

Szilvássy Carola, agreată a artelor și protectoare a celor săraci, a fost o doamnă extrem de activă în viața publică, s-a menționat în discursuri: președintă a Uniunii Femeilor din Cluj, membră a Societății Literare „Kemény Zsigmond" din Târgu Mureș, vicepreședintă a Societății Transilvănene pentru Susținerea Teatrului, patroană a mișcării Erdélyi Helikon, motorul salonului Óvári, decorată cu Ordinul Elisabeta și susținătoarea numărul unu a mișcării diaconițelor. În Primul Război Mondial a fost asistentă medicală în cadrul detașamentului chirurgical, având un rol major în ajutarea bolnavilor și a săracilor; pe lângă acestea, a fost o femeie nobilă extrem de frumoasă, cu spirit antreprenorial, inteligentă, care a sfidat normele sociale ale epocii sale.

În cel de-al 500-lea an al Reformei, este deosebit de important ca expoziția să atragă atenția asupra activității baronesei și a moștenirii sale, pe de o parte prin activitatea desfășurată de ea însăși în rândul diaconițelor, iar pe de altă parte prin acțiunile sale care reflectă spiritul diaconiei. De altfel, în casa ei în stil „art deco", reflectată în paginile celor mai importante reviste de artă decorativă din acea vreme, primea pe timp de vară copii orfani, și a direcționat o mare parte din averea sa pentru înființarea de grădinițe, premierea și asistența socială a copiilor talentați, dar proveniți din familii sărace. Ultimul gest al vieții sale a fost tot în spiritul carității: a lăsat întreaga sa avere institutului diaconițelor din Transilvania. Curatorul expoziției este Zsuzsa Szebeni.

28.11.2018, Șimleu Silvaniei / expoziție și conferință Pretextul evenimentului: Târgul de Carte de Advent de la Șimleu Silvaniei. (Evenimentul a fost deschis de președintele național al EMKE, dr. Péter Széman. Noutățile editurii Kriterion au fost prezentate de Gyula H. Szabó.)

MIȘCAREA „PĂZITORII MOȘTENIRII NOASTRE" – CONCURS NAȚIONAL PENTRU ELEVI – PREZENTARE

13.12.2018, Colegiul Reformat, Cluj-Napoca La Colegiul Reformat din Cluj-Napoca, grupul „Păzitorii moștenirii noastre" a „adoptat" Casa din Strada Moților a lui Szilvássy Carola. Doi membri ai Asociației Carola au susținut o prezentare despre viața baronesei Szilvássy Carola (soția lui Elemér Bornemissza) și despre rolul ei în arte și societate. Prezentarea a vizat în principal activitatea desfășurată în cadrul cercului Helikon (scriitorii Helikon: György Szántó, Miklós Bánffy, János Kemény, Áron Tamási etc.), dar au fost menționate și idei creative legate de sport și turism, cum ar fi aviația sau călătoria în Africa. *(Adrienn Farkas și Zsuzsa Szebeni alături de echipa „Păzitorii moștenirii noastre")*

INAUGURAREA CAROLA CAFÉ

29.04.2018, Sfântu Gheorghe, Casa Irisz Carola Café, o cafenea culturală, este menită să prezinte această personalitate feminină extraordinară. Expoziția de panouri din incinta cafenelei – al cărei curator este Zsuzsa Szebeni – caută răspunsuri la următoarele întrebări: Cum a salvat 72 de copii din flăcări, cum arată viața de zi cu zi a unei asistente medicale în tumultul războiului mondial, ce film mut a regizat, a zburat sau nu deasupra câmpiei Vérmező alături de Blériot? Ce muzică asculta, ce secrete de frumusețe avea? Cafeneaua angajează persoane cu dizabilități (3 persoane).

O CASĂ DE LIMBĂ MAGHIARĂ (MAGYAR NYELVŰ OTTHON)

11.05.2018, Lansare de carte la Muzeul Național Secuiesc Organizată de Muzeul Național Secuiesc, Institutul Balassi și Asociația Carola, lansarea volumului dedicat Ținutului Secuiesc din seria de publicații „Magyar nyelvű Otthon" a avut loc pe 11 mai 2018, la ora 17:00, în Sala „Bartók" a Muzeului Național Secuiesc. La lansare au fost prezenți editorii volumului (Péter Pomozi, Fanni Karácsony) și membrii

președinției Societății Internaționale pentru Limba și Cultura Maghiară, care au gestionat editarea publicației. Gazda evenimentului a fost Enikő Gazda Szőcsné.

FILMTETTFESZT / AMORUL UNEI APAȘE (AZ APACSNŐ SZERELME)

Primul lungmetraj realizat la Cluj s-a intitulat „Amorul unei apașe" (*Az apacsnő szerelme*), iar unul dintre regizori și interpreta rolului principal a fost baroneasa Szilvássy Carola (soția lui Elemér Bornemissza), o figură de neocolit a societății clujene de la acea vreme. Despre această raritate din istoria cinematografiei transilvănene a susținut o prelegere istoricul de teatru și cercetătoarea Zsuzsa Szebeni, sâmbătă după-amiază, 6 octombrie, la ora 17:00, la Cluj-Napoca, în Aula Magna „Hunyadi Mátyás" a Universității Maghiare Sapientia din Transilvania.

MUZICA CASTELOR

05-08.07.2018, turneul de concerte în Transilvania al Orchestrei de Cameră „Erdődy" din Budapesta
Înființată în 1994, Orchestra de Cameră „Erdődy" din Budapesta a vizitat Transilvania pentru prima dată. Formația și-a propus încă de la începuturi promovarea operelor muzicale din epoci trecute cu relevanță maghiară, activitate completată ulterior prin prezentarea unor compoziții maghiare contemporane. Activitatea lor este consacrată prin 14 albume și numeroase recunoașteri internaționale. Orchestra de Cameră „Erdődy" acordă întotdeauna o atenție deosebită locațiilor în care concertează, interpretând cu bucurie în castele — de data aceasta la Mintia, Micloșoara și Gornești — și în biserici (la Sibiu), unde mediul adecvat sprijină considerabil receptarea conținutului muzical, permițând includerea unor noi spații în circuitul culturii muzicale. *(Peter Horváth-Tholdy proprietar, Zsuzsa Szebeni, Kata Molnár-Bánffy, Éva Horváth Tholdy)*

Locații:

- Joi, 5 iulie, 18:00 – Mintia, Castelul Gyulay
- Vineri, 6 iulie, 17:00 – Sibiu, Johanneskirche
- Sâmbătă, 7 iulie, 18:00 – Micloșoara, Castelul Kálnoky
- Duminică, 8 iulie, 10:30 (sfânta liturghie) – Sfântu Gheorghe, Biserica „Cristos Rege"
- Duminică, 8 iulie, 18:00 – Gornești, Castelul Teleki

Organizatori: Asociația Carola, Institutul Balassi / Sfântu Gheorghe **Parteneri:** Asociația pentru Artă și Moștenire Transilvăneană, Fondul Cultural Național, Primăria Sectorului IX (Ferencváros - Budapesta), Primăria Sfântu Gheorghe, Asociația Maghiară din Sibiu – HÍD, Asociația Carola, gr. László Erdődy, Péter Horváth Tholdy, Fundația Kálnoky, gr. Kálmán Teleki, Asociația Castelul Teleki.

Prin cercetările realizate de violonistul Zsolt Szefcsik, fondatorul și concertmaestrul orchestrei, Orchestra de Cameră „Erdődy" deține astăzi cel mai amplu repertoriu de muzică maghiară barocă și clasică. În cadrul concertelor din Transilvania din luna iulie au inclus în program piese care, în mare parte, pot fi audiate doar în interpretarea lor. Astfel, publicul a putut face cunoștință cu Uvertura lui Johann Kusser, compozitor de origine din Bratislava din secolul al XVII-lea, sau cu Divertimento de Michael Haydn, care a activat și la Oradea la mijlocul secolului al XVIII-lea. De asemenea, s-a interpretat „Prima dansantă maghiară" de Márk Rózsavölgyi, un reprezentant de seamă al stilului „verbunkos", precum și compoziția „Dansuri de la curte" (Udvari Táncok) compusă în 2002 de György Orbán (originar din Cluj) și dedicată Orchestrei de Cameră „Erdődy". Pentru a ilustra parțial expertiza lor în repertoriul „tradițional" — și totodată datorită devotamentului lor deosebit pentru muzica primelor decenii ale

secolului al XIX-lea — în cadrul concertelor a fost interpretată și Simfonia pentru coarde nr. IX (în do minor) de Mendelssohn. *(Sibiu) (Castelul Teleki din Gornești)*

LANSAREA CĂRȚII „REȚETE" A BARONESEI SZILVÁSSY CAROLA ȘI CONCURS DE GĂTIT

06-07.07.2018, Sibiu – Johanneskirche și Muzeul Satului ASTRA Pretextul evenimentului: Zilele Hungarikum 2018 – Sibiu. *(Zsuzsa Szebeni directoare, Levente Serfőző președintele Asociației HÍD)*

SPRIJINIREA ALTOR EVENIMENTE ȘI LUCRĂRI CULTURALE:

- Sprijinirea Asociației „Tipe-Tupa" – Festivalul de Basme „Holnemvolt" din Ținutul Secuiesc, premierea participanților.
- Sprijinirea „Illusztrábor" – tabără de creație pentru ilustrație.
- Finanțarea planului bugetar pentru renovarea „Casei Keresztes" din Sfântu Gheorghe (clădire proiectată de Kós Károly).
- Participarea la lucrările de renovare a camerei memoriale „Csoma" din Chiuruș.
- **2018** - În cadrul Zilelor Csoma, acordarea premiilor Csoma de către Liceul Teoretic „Kőrösi Csoma Sándor" (12 aprilie) / profesorul distins cu Premiul Kőrösi de către Asociația „Pro Csoma Sándor", precum și 7 elevi eminenți ai școlii.
- În timpul vacanței de primăvară, la Liceul Teoretic „Mikes Kelemen" s-a desfășurat etapa națională a olimpiadei de istoria maghiarilor, la care au participat câștigătorii etapelor județene. Renumita școală a găzduit, între 4 și 6 aprilie, cei 60 de elevi de clasa a VI-a și 50 de elevi de clasa a VII-a, profesorii însoțitori, precum și membrii comisiei naționale numiți de ministerul educației. Deoarece gestionarea talentelor este importantă pentru Asociația Carola, aceasta a contribuit la eveniment prin acordarea unui premiu special, constând într-un pachet de cărți. Festivitatea de premiere a avut loc vineri, 6 aprilie 2018, în sala festivă „Gábor Áron" a Bibliotecii Județene „Bod Péter". Premianții instituției au fost Jonathán Adorjáni și Dóra Kovács – elevi în clasa a VII-a C, ambii de la Școala Gimnazială „Dr. Bernády György" din Târgu Mureș.
- Sprijinirea spectacolului susținut de „Four Bones Clarinet Quartet" la Sfântu Gheorghe – aprilie 2018.
- Sprijinirea evenimentului „O casă de limbă maghiară" – lansare de carte la Muzeul Național Secuiesc – mai 2018.

Prezență în mass-media: Aproape 100 de apariții în presă. La comanda și cu sprijinul Asociației Carola, au fost publicate două articole semnificative în revista *KÉPMÁS*.